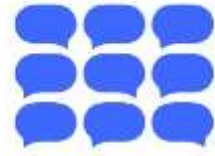

**Europos regionų
komitetas**

**european
youth forum**

Europos jaunimo ir demokratijos chartija

- a) Šioje Chartijoje pateikiamos konkrečios rekomendacijos dėl jaunimo demokratinio dalyvavimo socialiniame, politiniame ir pilietiniame gyvenime trimis valdymo lygmenimis: vietos ir regionų, nacionaliniu ir Europos lygmenimis. Ja siekiama sukurti ir įtvirtinti jaunimui palankią demokratinę erdvę, kad Europos Sąjungoje būtų oficialiai, nuolat ir visada atstovaujama jaunimui.
- b) Joje laikomasi dalyvavimu grindžiamo požiūrio, kai jaunimas įtraukiamas per daugybę jaunimo organizacijų, įskaitant nacionalinių ir Europos partijų jaunimo skyrius, taip pat Jaunųjų išrinktų politikų bendruomenę.
- c) Pirmiau minėtų jaunimo atstovų pateiktos rekomendacijos yra diskusijų gairės ir sektini pavyzdžiai.
- d) Chartijos temos suskirstytos į šias keturias sritis:
 - 1. švietimas, bendradarbiavimas, informavimas;
 - 2. jaunimo įgalėjimas, lyderystė ir demokratinis dalyvavimas;
 - 3. naujų technologijų ir skaitmeninimo vaidmuo;
 - 4. jaunimo aspekto integravimas į politiką ir politinis atstovavimas.

I. Rekomendacijos dėl švietimo, bendradarbiavimo, informavimo

Vietos ir regionų lygmeniu:

1. stiprinti pilietiškumo ugdymą ir švietimą apie Europos Sąjungą visais švietimo lygmenimis, nes tai yra pagrindinė aktyvaus ir informuoto pilietiškumo bei demokratinio dalyvavimo priemonė, pripažįstant ir remiant jaunimo organizacijas kaip kompetencijų centrus, kuriuose vyksta ir pilietinis ugdymas;
2. užtikrinti, kad pačios mokyklos būtų demokratinės institucijos, įtraukiančios moksleivius į demokratines struktūras, ir įtrauktų dalyvaujamąsias iniciatyvas pilietiškumo ugdymo srityje, kartu skatindamos pilietiškumo įgūdžių ugdymą už mokyklos ribų, pavyzdžiui, vykdant projektus vietos bendruomenėse, kuriais sprendžiami aktualūs klausimai;
3. stiprinti darbą su jaunimu, siekiant ugdyti jaunuolių kompetenciją demokratinės kultūros srityje, ir suteikti jiems galimybę nuo mažens aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime.

Valstybių narių lygmeniu:

4. finansuoti pilietiškumo ugdymą formaliojo ir neformaliojo švietimo sistemoje ir kartu su jaunimo organizacijomis rengti mokymo programas;
5. gerinti įtrauktą jaunimo erdvių prieinamumą, steigti kartu su jaunimu valdomus informacijos centrus, kurti ir koordinuoti interneto platformas, siekiant informuoti apie su jaunimu susijusius klausimus ir plėsti dalyvavimą;
6. pripažinti gebėjimų ir įgūdžių, įgytų dirbant su jaunimu, vykdant savanorišką veiklą, neformalųjį švietimą ir savaiminį mokymąsi, taip pat jaunimo organizacijose, vertę ir juos patvirtinti;
7. pripažinti nacionalinių institucijų – kultūros, švietimo, vyriausybinių – vaidmenį užtikrinant, kad informacija apie jaunimo programas ir politiką, susijusią su jaunimu, būtų lengvai prieinama jaunimui, įskaitant nepakankamai atstovaujamas ir mažumų grupes.

ES lygmeniu:

8. stiprinti ir skatinti ES jaunimo programas ir šalinti esamas kliūtis, pavyzdžiui, finansines kliūtis, siekiant išplėsti dalyvavimo galimybes ir sudaryti sąlygas daugiau jaunuolių, įskaitant nepalankioje padėtyje esančių grupių atstovus, įgyti patirties užsienyje ES; taip pat pripažinti tokią patirtį mokymosi kreditais;
9. gerinti informacijos apie ES jaunimo programas prieinamumą, visų pirma per socialinius tinklus, kuriais naudojasi jaunimas;
10. kovoti su dezinformacija, poliarizacija ir neapykantos nusikaltimais.

II. Rekomendacijos dėl jaunimo įgalėjimo, lyderystės ir demokratinio dalyvavimo

Vietos ir regionų lygmeniu:

11. remti jaunimui skirtų ir jo kuriamų kelis sektorius apimančių demokratinių erdvių kūrimą ir apsaugą, siekiant užtikrinti, kad jaunimo balsas būtų oficialiai, nuolat ir visada atstovaujamas politikos formavimo cikle, užtikrinant, kad tokios erdvės egzistuotų tiek miesto, tiek kaimo vietovėse;
12. įtraukti vietos ir regionų svarstomųjų dialogų ir iniciatyvų rezultatus į vietos ir (arba) regionų sprendimų priėmimo procesą ir įgyvendinti nuolatinio dalyvavimo mechanizmus, o ne pavienes iniciatyvas;
13. užtikrinti pakankamą ir tvarią finansinę ir profesinę paramą jaunimo centrams ir jaunimo organizacijoms, visų pirma dirbantiems su nepalankioje padėtyje esančiomis grupėmis;
14. skatinti ir stiprinti esamų vietinių jaunimo tarybų poveikį ir prireikus steigti naujas tarybas, užtikrinant, kad jaunimas vadovautų joms vadovaudamasis tarpsektoriniais demokratijos principais ir kad joms būtų suteiktos konkrečios priemonės, padedančios prisidėti prie atitinkamos politikos formavimo;
15. naudoti dalyvaujamojo biudžeto sudarymo mechanizmą jaunimo įsitraukimui didinti.

Valstybių narių lygmeniu:

16. plėsti saugią ir jaunimui palankesnę pilietinę erdvę ir apsaugoti jaunimo pilietines ir politines teises;
17. didinti tvarią ir struktūrinę finansinę paramą jaunimo organizacijoms, kad jos, vadovaudamosi solidarumo ir įtraukties principais, galėtų dar labiau skatinti jaunimo dalyvavimą demokratiame gyvenime ir stiprinti pilietiškumo įgūdžius;
18. bendradarbiauti su jaunimo organizacijų vietos ir regionų skyriais siekiant parengti jaunimo testą¹, taip pat įtraukiant jaunimą į politikos formavimo procesus ir užtikrinant švelninimo priemones, jei naujoji politika padarytų neigiamą poveikį jaunimui;
19. bendradarbiauti su atstovaujamosiomis studentų organizacijomis ir sąjungomis, taip pat padėti jas kurti ten, kur jų nėra;
20. apsvaistinti galimybę sumažinti rinkimų teisės amžių, kad būtų remiamas ir skatinamas jaunimo demokratinis dalyvavimas, kartu užtikrinant tinkamą politinį švietimą, kad būtų dar labiau remiamas dalyvavimas rinkimuose.

ES lygmeniu:

21. remti valstybes nares ir vietos bei regionų valdžios institucijas kuriant jaunimui palankias demokratines erdves bendradarbiaujant su jaunimu, siekiant skatinti jaunimo lyderystę ir užtikrinti, kad būtų įtraukti jaunimui svarbūs klausimai;
22. teikti daugiakalbę paramą dalijantis geriausios patirties pavyzdžiais su jaunimo organizacijomis, ypač tomis, kurios dirba su labiausiai pažeidžiamu jaunimu;

¹ Jaunimo testas – tai poveikio vertinimo priemonė, kuria užtikrinama, kad būtų atsižvelgiama į jaunimo nuomonę priimant sprendimus dėl naujos politikos ir teisės aktų. Tai leistų kurti geresnę politiką, kuri būtų ilgalaikė ir paveiki, kartu mažinant nelygybę ir atsižvelgiant į dabartinės ir būsimų kartų poreikius.

23. remtis patirtimi, įgyta Konferencijoje dėl Europos ateities, toliau plėtoti dalyvaujamojo ir konsultavimo su jaunimu mechanizmus ir visapusiškai pasinaudoti jau esamais mechanizmais, pavyzdžiui, ES jaunimo dialogu, ir užtikrinti, kad rezultatai būtų stebimi ir į juos būtų atsižvelgiama sprendimų priėmimo procesų metu;
24. užtikrinti, kad būtų laikomasi darbo principų, pagal kuriuos būtų mokami orūs atlyginimai, užtikrinantys, kad Europos jaunimas galėtų įgyti aukštos kokybės darbo patirties Europos ir politinėse institucijose saugiomis ir sąžiningomis sąlygomis; skatinti tarpsektorinio pobūdžio jaunimo dalyvavimą formuojant Europos politiką.

III. Rekomendacijos dėl galimybės naudotis naujomis technologijomis ir skaitmeninio galimybėmis

Vietos ir regionų lygmeniu:

25. stiprinti mokyklų skaitmeninį pasirengimą ir rengti mokymus mokytojams ir besimokantiejiems, kad būtų gerinami skaitmeniniai įgūdžiai, gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir kritinis mąstymas, be kita ko, asmens duomenų naudojimo srityje;
26. plėtoti nemokamas skaitmeninių įrenginių skolinimo paslaugas viešosiose erdvėse, pvz., bibliotekose ar savivaldybėse ir mokyklose, siekiant palengvinti prieigą prie naujų technologijų ir remti patirtinio mokymosi metodą.

Valstybių narių lygmeniu:

27. užtikrinti visiems, įskaitant mažiau išsivysčiusias, atokias ar kaimo vietas, ypač formaliojo ir savaiminio mokymosi švietimo įstaigoms, įskaitant jaunimo centrus, prieinamą spartųjį interneto ryšį, prireikus sudarant susitarimus su vietos interneto paslaugų teikėjais;
28. užtikrinti, kad jaunimas galėtų dalyvauti demokratijos procesuose naudodamasis saugiomis, lengvai prieinamomis, nevaržomomis ir patogiomis naudoti skaitmeninėmis priemonėmis;
29. išnagrinėti alternatyvius balsavimo būdus, pavyzdžiui, elektroninį balsavimą, kad būtų sudarytos sąlygos platesniam dalyvavimui, mokantis iš geriausios patirties;
30. parengti ir priimti politikos kryptis, strategijas ir teisinės sistemas, kuriomis būtų remiama jaunimo skaitmeninė gerovė, įskaitant duomenų apsaugos, interneto saugumo ir apsaugos nuo diskriminacijos internete ir neapykantą kurstančių kalbų srityse;
31. mažinti skaitmeninį atotrūkį tarp regionų ir (arba) miestų, kartu užtikrinant galimybę reikšti nuomonę ne tik skaitmeniniais kanalais, bet ir kitais būdais.

ES lygmeniu:

32. parengti politiką ir teisės aktų sistemas, kuriomis būtų skatinamas privatumas ir saugumas internete ir socialiniuose tinkluose;
33. apsaugoti pilietinės visuomenės ir jaunimo organizacijas nuo politinių etikečių klijavimo socialiniuose tinkluose, ypač kai jos kritiškai vertina valdančiąją vyriausybę;

34. užtikrinti ir didinti informuotumą apie tai, kad naujos technologijos, grindžiamos algoritmais ir programomis, nebūtų labai šališkos ir jomis nebūtų kurstomas diskriminacinis elgesys.

IV. Rekomendacijos dėl jaunimo aspekto integravimo į politiką ir politinio atstovavimo

Vietos ir regionų lygmeniu:

35. užtikrinti būdus prasmingam, nešališkam ir tarpsektoriniam jaunimo dalyvavimui vietos bendruomenėje, ypatingą dėmesį skiriant kaimo vietovėms, ir vietos politikoje;
36. stiprinti jaunimo ir vietos politikų dialogą, užtikrinti tolesnių veiksmų vykdymą ir skatinti iniciatyvas, kuriomis siekiama atkurti išrinktų pareigūnų, politinių partijų ir jaunų piliečių tarpusavio pasitikėjimą;
37. apsvarstyti galimybę į vietos lygmens rinkimus įtraukti uždarus jaunų kandidatų sąrašus ir rengti mokymus bei teikti mentorystės paslaugas jaunimui, kad jis būtų skatinamas dalyvauti rinkimuose.

Valstybių narių lygmeniu:

38. užtikrinti, kad jaunimas galėtų prasmingai dalyvauti nacionalinėje politikoje, pavyzdžiui, pripažįstant nacionalines jaunimo tarybas ir jų tinklus ir bendradarbiaujant su jais;
39. skatinti bendradarbiavimą su politinių partijų jaunimo skyriais ir jaunimo nevyriausybinėmis organizacijomis, kad būtų toliau skatinamas dalyvavimas rinkimuose ir politinis dalyvavimas apskritai, ir užtikrinti, kad jaunimo interesai būtų įtraukti į politines programas, be kita ko, konsultuojantis su atitinkamomis ir atstovaujančiomis jaunimo organizacijomis;
40. įgyvendinti įrodymais grindžiamą jaunimo politiką visais lygmenimis, didinti su jaunimu susijusių mokslinių tyrimų finansavimą ir užtikrinti skaidrų pagal lytį ir amžių suskirstytų duomenų rinkimą;
41. didinti investicijas, atsižvelgiant į jaunimo prioritetus nacionaliniu lygmeniu, ypač nepalankioje padėtyje esančioms grupėms;
42. stiprinti už jaunimo reikalus atsakingų ministerijų dialogą ir veiklos koordinavimą, kad būtų veiksmingiau formuojama ir vertinama politika;
43. apsvarstyti galimybę sudaryti uždarus jaunimo politinių mandatų sąrašus, kad jaunimui būtų sudarytos sąlygos dalyvauti oficialioje politikoje, ir į politinių partijų politines programas įtraukti su jaunimu susijusius klausimus;
44. stiprinti jaunimo skėtinių ir politinių organizacijų, taip pat pilietinės visuomenės organizacijų plėtrą ir finansavimą nacionaliniu lygmeniu;
45. užtikrinti, kad informacija apie balsavimo procedūras būtų prieinama ir per interneto platformas, ir apsvarstyti galimybę rengti tikslines jaunimui skirtas kampanijas, ypač prieš rinkimus, pirmą kartą balsuojantiems rinkėjams pateikiant specialius informacinius paketus.

ES lygmeniu:

46. skatinti keistis nuomonėmis ir rinkti duomenis apie rinkimų teisės amžiaus sumažinimo iki 16 metų, taip pat kandidatų amžiaus sumažinimo poveikį;
 47. stiprinti ES skėtinių jaunimo organizacijų ir ES politinių partijų jaunimo skyrių bendradarbiavimą;
 48. sukurti jaunimo testo mechanizmą, kuris užtikrintų, kad visi nauji ES teisės aktai ir politika būtų vertinami atsižvelgiant į poveikį jaunimui, įskaitant konsultacijas su jaunimo organizacijomis ir jaunimo ekspertais ES lygmeniu, o nustačius neigiamą poveikį, būtų parengtos jo mažinimo priemonės;
 49. dėti konkrečias pastangas, pavyzdžiui, vykdyti ilgalaikes tikslines kampanijas, kad būtų padidintas jaunimo dalyvavimas Europos Parlamento rinkimuose, ir apsvarstyti galimybę į tokius Europos Parlamento rinkimus įtraukti uždarus jaunų kandidatų sąrašus.
-